

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾ ORAZ MINISTRA GOSPODARKI²⁾**

z dnia

w sprawie określenia gęstości drewna

Na podstawie art. 61 ust. 16 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908, z późn. zm.³⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Określa się normatywną gęstość drewna uzależnioną od gatunku drewna, wyrażoną w kg/m³.

2. Tabela normatywnej gęstości drewna stanowi załącznik do rozporządzenia.

§ 2. W przypadku drewna mierzonego w stosach jego objętość wyrażoną w metrach przestrzennych przelicza się na objętość w metrach sześciennych przy zastosowaniu współczynników zamiennych określonych w Polskiej Normie PN-D-95000 z listopada 2002 r.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 7 dni od ogłoszenia.

PODSEKRETARZ STANU
GŁÓWNY KONSERWATOR PRZYRODY

MINISTER ŚRODOWISKA

Jacek Zaleski

MINISTER GOSPODARKI

Dyrektor
Departamentu Leśnictwa

24.01.2012

Grzegorz Janeczko

w porozumieniu.

MINISTER TRANSPORTU, BUDOWNICTWA
I GOSPODARKI MORSKIEJ⁴⁾

¹ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej – środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 248, poz. 1493, Nr 284, poz. 1671).

² Minister Gospodarki kieruje działem administracji rządowej – gospodarka, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki (Dz. U. Nr 248, poz. 1473).

³ Zmiany jednolitego tekstu wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 109, poz. 925, Nr 175, poz. 1462, Nr 179, poz. 1486 i Nr 180, poz. 1494 i 1497, z 2006 r. Nr 17, poz. 141, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 190, poz. 1400, Nr 191, poz. 1410 i Nr 235, poz. 1701, z 2007 r. Nr 52, poz. 343, Nr 57, poz. 381, Nr 99, poz. 661, Nr 123, poz. 845 i Nr 176, poz. 1238, z 2008 r. Nr 37, poz. 214, Nr 100, poz. 649, Nr 163, poz. 1015, Nr 209, poz. 1320, Nr 220, poz. 1411 i 1426, Nr 223, poz. 1461 i 1462 i Nr 234, poz. 1573 i 1574, z 2009 r. Nr 3, poz. 11, Nr 18, poz. 97, Nr 79, poz. 663, Nr 91, poz. 739, Nr 92, poz. 753, Nr 97, poz. 802 i 803, Nr 98, poz. 817 i Nr 168, poz. 1323, z 2010 r. Nr 40, poz. 230, Nr 43, poz. 246, Nr 122, poz. 827, Nr 151, poz. 1013, Nr 152, poz. 1018, Nr 182, poz. 1228, Nr 219, poz. 1443, Nr 225, poz. 1466 i Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 30, poz. 151, Nr 92, poz. 530, Nr 102, poz. 585, Nr 106, poz. 622, Nr 171, poz. 1016, Nr 204, poz. 1195, Nr 205, poz. 1210, Nr 208, poz. 1240 i 1241, Nr 222, poz. 1321, Nr 227, poz. 1367, Nr 244, poz. 1454.

⁴ Minister Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej kieruje działem administracji rządowej – transport, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej (Dz. U. Nr 248, poz. 1494).

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ŚRODOWISKA I WODY

z dnia

w sprawie określenia sposobu

podstawy do 21 pkt 19 litery a dnia 2002 r. w sprawie

1.1. Określenie sposobu

2.2. W sprawie

2.3. Rozporządzenie

MINISTER ŚRODOWISKA

MINISTER GOSPODARSTWA

MINISTER TRANSPORTU I INFRASTRUKTURY

Departament Prawny
Biuro Legislacyjne

Minister Środowiska i Wody, w imieniu Rzeczypospolitej, w sprawie

Załącznik do rozporządzenia
Ministra Środowiska oraz Ministra Gospodarki
z dnia

Tabela normatywnej gęstości drewna

Lp.	Gatunek drewna	Gęstość drewna (kg/m ³)
1.	brzoza	810
2.	buk	980
3.	daglezja	660
4.	dąb	950
5.	grab	960
6.	grochodrzew (robinia)	870
7.	jesion	800
8.	jodła	750
9.	klon jawor	900
10.	klon zwyczajny	900
11.	lipa	670
12.	modrzew	830
13.	olcha	750
14.	osika	710
15.	sosna	740
16.	świerk	720
17.	topola	670
18.	wiąz	820

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia Ministra Środowiska oraz Ministra Gospodarki w sprawie określenia gęstości drewna stanowi realizację delegacji zawartej w art. 61 ust. 16 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908, z późn. zm.), wprowadzonej ustawą z dnia 18 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 222, poz. 1321). Zgodnie z jego dyspozycją minister właściwy do spraw środowiska i minister właściwy do spraw gospodarki w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu określają, w drodze rozporządzenia, gęstość drewna, uwzględniając w szczególności gatunki drewna mające zastosowanie w przemyśle i budownictwie, jego rodzaj i postać, w jakiej jest ono przewożone, mając na uwadze potrzebę ustalenia masy przewożonego drewna w celu uniknięcia przekroczenia nacisków osi pojazdów i ograniczenia negatywnego wpływu na stan techniczny dróg.

Jednocześnie art. 61 ust. 15 ustawy określa, że rzeczywistą masę przy przewozie drewna ustala się jako iloczyn objętości ładunku i normatywnej gęstości ustalonej dla danego gatunku drewna.

Dotychczas problematyka gęstości drewna nie była uregulowana aktem prawnym.

Potrzeba wydania rozporządzenia wiąże się z koniecznością wyeliminowania transportu drewna pojazdami przeładowanymi, zagrażającymi bezpieczeństwu kierujących pojazdem oraz innych użytkowników dróg. Ponadto zastosowane rozwiązanie wpłynie pozytywnie na ochronę dróg poprzez zachowanie właściwych parametrów masy pojazdu i nacisku na osie. Ustalenia dotyczące masy przewożonego ładunku drewna ułatwią przeprowadzanie kontroli pojazdów transportujących ten surowiec.

Wywóz drewna z lasu następuje na podstawie umów sprzedaży drewna oraz kwitów wywozowych, określających m.in. gatunek, sortyment drewna, czyli jego postać, długość, średnicę oraz objętość drewna w m³.

Określenie masy drewna do sprzedaży i wywozu dokonywane jest przez sprzedającego. W przypadku drewna mierzonego w stosach, objętość stosu jest najpierw ustalana w metrach przestrzennych (m³(p)), a następnie przeliczana na objętość drewna w m³ za pomocą współczynników zamiennych. Współczynniki zamienne dla drewna mierzonego w stosach zawarte są w Polskiej Normie PN-D-95000 z listopada 2002 r., w Tabelicy 6 „Współczynniki zamienne dla drewna mierzonego w stosach”.

Przewoźnicy świadczący usługi transportowe w zakresie przewozu drewna ciężar ładunku dostosowywali dotychczas do parametrów posiadanego środka transportu, przyjmując jako podstawę objętość określoną w kwicie wywozowym, wyrażoną w m³.

Gęstość drewna jest jedną z podstawowych właściwości fizycznych drewna. Określa się ją jako stosunek masy do objętości drewna wyrażony w g/cm³ lub kg/m³. W gęstości drewna nie uwzględnia się masy kory, ponieważ nie stanowi ona drewna. Gęstość drewna jest cechą zmienną, zależną od wielu czynników, w tym przede

wszystkim od gatunku i wilgotności drewna oraz od wieku drzewa, siedliska na jakim rośnie drzewo, regionu z którego pochodzi drzewo. Z tego względu, w projektowanej regulacji przyjęto średnią normatywną wartość gęstości danego gatunku drewna, ustaloną przy uwzględnieniu średniej wilgotności, w oparciu o literaturę i zebrane opinie m.in. Instytutu Technologii Drewna oraz prof. Wojciecha Lisa z Katedry Ekonomiki i Organizacji Drzewnictwa Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Opinia prof. W. Lisa wynika z jego wcześniejszych badań, których podstawą było określenie gęstości drewna i zawartej w drewnie wody – na podstawie badań różnych autorów i instytucji m.in. Krzysik, Prosiński, Kokociński itd.

Gęstość drewna, w zależności od jego gatunku, czyli rodzaju drewna, w układzie alfabetycznym, przedstawiono w załączniku do rozporządzenia, uwzględniając podstawowe gatunki drewna przewożonego środkami transportu drogowego i mające zastosowanie w przemyśle i budownictwie.

Zgodnie z delegacją ustawową uwzględniono w rozporządzeniu także postać przewożonego drewna. Biorąc pod uwagę, że miarą gęstości jest kg/m^3 , w przypadku drewna, które ze względu na swoją postać przewożone jest w stosach (np. papierówka) dla realizacji celu nadrzędnego projektowanej regulacji, czyli prawidłowego określenia masy pojazdu przewożącego ładunek drewna, konieczne jest także jednoznaczne określenie sposobu przeliczania jednostki objętości stosów drewna (metrów przestrzennych) na metry sześciennie. W projektowanej regulacji przyjęto w związku z tym odwołanie do Polskiej Normy PN-D-95000. Określone są w niej współczynniki zamienne dla drewna mierzonego w stosach, w zależności od grupy sortymentów. Przeniesienie „Tablicy współczynników zamiennych dla drewna mierzonego w stosach” do rozporządzenia wymagałoby dodatkowo określenia uprzednio sposobu pomiaru poszczególnych gatunków i sortymentów drewna, określenia podziału na sortyment i grupy rodzajowe, zastosowania wzorów do przeliczenia masy drewna. Ze względu na fakt, że wszystkie te elementy zawiera ww. Polska Norma wprowadzanie tych elementów do rozporządzenia jest niecelowe.

Termin wejścia w życie rozporządzenia określono na 7 dni od ogłoszenia, co wynika z konieczności pilnego uregulowania przedmiotowej kwestii. Równocześnie termin zapewnia wystarczający czas na zapoznanie się z rozporządzeniem przez zainteresowanych.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Projekt rozporządzenia zostanie umieszczony na stronach Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Środowiska, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337).

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które będzie oddziaływać regulacja

Projektowana regulacja będzie oddziaływać na:

- podmioty prowadzące działalność transportową,
- zarządców dróg,
- przedsiębiorców prowadzących przetwórstwo i handel drewnem,
- organy kontroli ruchu drogowego.

2. Konsultacje społeczne

Projekt rozporządzenia był przedmiotem konsultacji z następującymi podmiotami:

- 1) Instytut Badawczy Dróg i Mostów,
- 2) Instytut Badawczy Leśnictwa,
- 3) Instytut Technologii Drewna,
- 4) Instytut Transportu Samochodowego,
- 5) Izba Gospodarcza Transportu Lądowego,
- 6) Konwent Dyrektorów Zarządów Dróg Wojewódzkich,
- 7) Ogólnopolska Izba Gospodarcza Drogownictwa,
- 8) Ogólnopolski Związek Pracodawców Przemysłu Drzewnego,
- 9) Ogólnopolski Związek Pracodawców Transportu Drogowego,
- 10) Ogólnopolski Związek Pracodawców Transportu Samochodowego,
- 11) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych,
- 12) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Przewoźników Transportu Nienormatywnego,
- 13) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Szefów Wydziałów Komunikacji,
- 14) Polska Izba Gospodarcza Przemysłu Drzewnego,
- 15) Polska Izba Gospodarcza Transportu Samochodowego i Spedycji,
- 16) Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych,
- 17) Polski Kongres Drogowy,
- 18) Polski Związek Zrzeszeń Leśnych,
- 19) Sekretariat Transportowców NSZZ „Solidarność”,
- 20) Stowarzyszenie Klub Drzewny,
- 21) Stowarzyszenie Papierników Polskich,
- 22) Stowarzyszenie Producentów Płyt Drewnopochodnych w Polsce,
- 23) Unia Metropolii Polskich,
- 24) Wolny Związek Zawodowy Kierowców RP,
- 25) Wydział Technologii Drewna AR w Poznaniu.
- 26) Wydział Technologii Drewna SGGW,
- 27) Zrzeszenie Międzynarodowych Przewoźników Drogowych w Polsce,
- 28) Związek Gmin Wiejskich,
- 29) Związek Miast Polskich,
- 30) Związek Powiatów Polskich,
- 31) Związek Producentów i Eksporterów Palet Drewnianych w Polsce,
- 32) Związek Zawodowy Kierowców w Polsce,
- 33) Wojewodowie,
- 34) Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego,

oraz został zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji i Ministerstwa Środowiska.

W wyniku przeprowadzonych konsultacji społecznych zostały zgłoszone następujące opinie, uwagi i wnioski:

1. Główną uwagą było wskazanie na brak określenia współczynników do przeliczania objętości drewna mierzonego w metrach przestrzennych na metry sześciennie. Ma to miejsce w przypadku drewna mierzonego w stosach (np. papierówka), gdy jego objętość wyrażana jest najpierw w metrach przestrzennych, a następnie przeliczana na metry sześciennie w oparciu o ustalone współczynniki. Wnioskowano o zamieszczenie w rozporządzeniu tabeli odpowiednich współczynników lub odwołanie się do Polskiej Normy PN-D-95000 z 2002 r., która zawiera takie współczynniki. Uwagę w tej sprawie zgłoszili: Polska Izba Gospodarcza Przemysłu Drzewnego, Stowarzyszenie Producentów Płyt Drewnopochodnych w Polsce, Stowarzyszenie Papierników Polskich, Instytut Technologii Drewna.

Uwagę uznano za zasadną, jednak wprowadzenie bezpośrednio do rozporządzenia przeliczników metrów przestrzennych drewna (m(p) - jest to jednostka pomocnicza stosowana do pomiaru w lasach - definicja wg PN-93/D-02002) na metry sześciennie wymagałoby dodatkowego określenia w rozporządzeniu m.in. podziału drewna na grupy sortymentów drzewnych, sposobu ich pomiarów, wzorów matematycznych do obliczania objętości drewna mierzonego w stosach na gruncie, na środkach transportowych, drewna rozdrobnionego. Skutkowałoby to nadmiernym rozbudowaniem rozporządzenia. Dlatego też przyjęto rozwiązanie polegające na odesłaniu do w/w Polskiej Normy PN-D-95000, która nie tylko zawiera tablicę 6 ze współczynnikami przeliczania objętości drewna z metrów przestrzennych na metry sześciennie, ale też kompleksowo reguluje zagadnienie pomiaru surowca drzewnego w różnych jego postaciach. Rozwiązanie takie uwzględnia również wytyczne do wydania przedmiotowego rozporządzenia zawarte w art. 61 ust. 16 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908, z późn. zm.), zgodnie z którym w rozporządzeniu określona zostanie normatywna gęstość drewna uwzględniając jego postać.

2. Powtarzającą się uwagą było stwierdzenie, że wartości gęstości dla niektórych gatunków drewna, zaproponowane w załączniku do projektu rozporządzenia, są zawyżone. Uwaga została zgłoszona przez Stowarzyszenie Papierników Polskich, Stowarzyszenie Klub Drzewny, Stowarzyszenie Producentów Płyt Drewnopochodnych w Polsce, Instytut Badawczy Leśnictwa, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, którego stanowisko podzielił Związek Producentów i Eksporterów Palet Drewnianych w Polsce.

W rezultacie dodatkowych konsultacji wartości gęstości drewna z prof. Wojciechem Lisem z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu - Katedra Ekonomiki i Organizacji Drzewnictwa oraz z Instytutem Technologii Drewna, dokonano korekty wartości gęstości podanych w załączniku do rozporządzenia, poprzez ich obniżenie.

3. Jako niewłaściwe wskazywano jednakowe traktowanie drewna o dużej wilgotności i sortymentów zawierających mniej wody. Stowarzyszenie

Producentów Płyt Drewnopochodnych w Polsce zgłosiło potrzebę wyróżnienia dodatkowo dwóch grup drewna, tj. opałowego i energetycznego, jako istotnie różnych „gęstościowo” od drewna świeżego, które powinny mieć gęstość minimum 10-15 % niższą niż sortymenty mokre z natury. Wojewoda Lubelski zaproponował, aby załącznikiem do rozporządzenia była tabela normatywnej gęstości drewna dla: drewna wielkowymiarowego – surowego, powietrznie suchego (ok. 15 % wilgotności) i suchego (0 % wilgotności), oraz drewna średniowymiarowego – surowego, powietrznie suchego, drewna pniakowego i kory.

Propozycji tej nie uwzględniono. W ocenie projektodawcy nie jest możliwe precyzyjne określenie wilgotności przewożonego drewna przy załadunku i transporcie. Warunki atmosferyczne mają ciągły wpływ na zmianę wilgotności drewna. Ponadto w praktyce konieczne byłoby posługiwanie się odpowiednimi urządzeniami do mierzenia wilgotności na każdym etapie spedycji. Gęstość drewna zależy od wielu czynników, o których mowa w uzasadnieniu do projektu. Dlatego przyjęto średnie wielkości gęstości dla poszczególnych gatunków drewna. Nie uwzględniono także podziału na drewno wielkowymiarowe, średniowymiarowe i inne, ponieważ podział taki nie ma wpływu na gęstość drewna, która jest właściwością fizyczną drewna, a nie sortymentu z niego wytworzonego.

4. Stowarzyszenie Papierników Polskich zwróciło uwagę, że w papierówce występuje znaczna ilość drewna posuszowego o mniejszej gęstości, co ma wpływ na wagę transportowanego surowca.

Uwaga jest zasadna, jednak nie ma możliwości, z przyczyn technicznych, określenia gęstości przy nieznaney ilości drewna posuszowego w ładunku papierówki albo innego sortymentu.

5. Stowarzyszenie Papierników Polskich stwierdziło, że w wyniku kalkulacji zaproponowanych wartości gęstości drewna na przykładowym ładunku transportowanego drewna nastąpił wzrost kosztów transportu o ok. 12-20 % oraz zwiększone zapotrzebowanie na tabor samochodowy, spowodowany zmniejszeniem masy przewożonych ładunków. Stowarzyszenie zwróciło wobec tego uwagę, że w "Ocenie skutków regulacji" nie uwzględniono powstania utrudnień dla funkcjonowania firm przemysłu drzewnego oraz zmniejszenia ich konkurencyjności na skutek np. znacznego wzrostu kosztów transportu.

Celem projektowanej regulacji, określonym w ustawie – Prawo o ruchu drogowym, ma być uniknięcie przekroczenia nacisków osi pojazdów i ograniczenie negatywnego wpływu na stan techniczny dróg. Konsekwencją tego może być w niektórych przypadkach ograniczenie masy przewożonych ładunków. Ponadto należy zauważyć, że średnie wartości gęstości drewna zostały obniżone w stosunku do określonych w projekcie przekazanym do konsultacji (por. pkt 2). Co więcej kwestia wpływu projektowanych uregulowań na przedsiębiorców została uwzględniona w pkt 5 OSR.

6. Zdaniem Stowarzyszenia Papierników Polskich w projekcie brak współczynników przeliczeniowych dla materiałów sypkich (zrębki, wióry, trociny), dotyczących przeliczeń z metra przestrzennego na metr sześcienny i na kilogram.

Uwagę tą częściowo uwzględniono poprzez odwołanie się w paragrafie 2 do Polskiej Normy, gdzie znajdują się współczynniki przeliczeniowe. Nie wydaje się uzasadnione wprowadzanie dodatkowych przeliczeń na kilogramy. W przypadku zaistnienia potrzeby dokonywania takiego przeliczenia w praktyce będzie ono możliwe przy zastosowaniu działań matematycznych.

7. Ponadto Stowarzyszenie Klub Drzewny oraz Instytut Technologii Drewna w opiniach stwierdziły, że ustalenie gęstości drewna jest bardzo trudne i wymaga uwzględnienia wielu zmiennych czynników, co powinno się wiązać z przeprowadzeniem badań uwzględniających specyfikę gatunkowo-postaciową przewożonego drewna, jego pochodzenie, porę roku itd.

Projektodawca podziela tą opinię, jednak przeprowadzenie takich badań wymagałoby okresu co najmniej rocznego. W projekcie ustawy skierowanym do Parlamentu przewidziany był roczny termin, od ogłoszenia ustawy, na wejście w życie przepisu wprowadzającego delegację do wydania przedmiotowego rozporządzenia, co umożliwiłoby przeprowadzenie takich badań. Jednak na ostatnim etapie prac legislacyjnych termin wejścia w życie przepisu upoważniającego skrócono do 3 miesięcy.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Projektowana regulacja nie będzie wywierać wpływu na budżet państwa oraz pozytywnie wpłynie na budżety jednostek samorządu terytorialnego poprzez zmniejszenie wydatków w zakresie remontów dróg.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie rozporządzenia ułatwi funkcjonowanie przedsiębiorstw prowadzących działalność transportową, w szczególności wykonujących przejazdy pojazdami nienormatywnymi, przewożącymi drewno.

Jednocześnie może wpłynąć na funkcjonowanie podmiotów prowadzących przetwórstwo i handel drewnem poprzez wzrost kosztów transportu w wyniku możliwego zmniejszenia masy przewożonego drewna, po wyeliminowaniu przewozu pojazdami przeładowanymi.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na rozwój regionalny.